

61
~~přísně tajné~~

výtisk č.: 36

počet listů: 17

81

archiv
bezpečnosti
složený

3

II. správa MV - analytický odbor

ZPRÁVY

informační

O B S A H

I. KONTRARozVĚDNÁ PRÁCE

1. Z instrukce americké a západoněmecké rozvědky o příznacích zvýšeného napětí str. 1 - 8
2. Některé poznatky k činnosti západoněmecké rozvědky str. 9 - 14
3. BND využívá vědecko-výzkumné ústavy k rozvědným účelům str. 15 - 16

II. METODY NEPŘÍTELE

1. Ukončení případu TRAMVAJ - vyzrazení služebního tajemství str. 17 - 18
2. Co o tom víte? - sdělení čs. občana po návratu z NSR str. 19 - 21

III. K INFORMACI

1. Vliv záření na papilární linie str. 22 - 24
2. Prohlášení příslušníka vojenské kontrarozvědné služby Bundeswehru Waltra GANTA str. 25 - 32

I. KONTRARozVĚDNÁ PRÁCE

Z instrukce americké a západoněmecké rozvědky o příznacích zvýšeného napětí

Nepřátelské rozvědky vypracovaly seznam příznaků, dle kterých je možno usuzovat o vzniku nebo vzrůstání napětí. Svoji agenturu instruují, aby v případě zjištění některého, nebo několika z vyjmenovaných příznaků okamžitě hlásila zvlášť pro takovýto případ určenými spojovacími prostředky. Některý z příznaků (ukazatelů) může se zdát na první pohled málo významný pro charakterisování situace. Je však nutno počítat s tím, že v případě zvýšeného napětí se u rozvědky soustředí více hlášení agentů, které pak v souhrnu umožní přesně posoudit sledovaný stav.

I. Americká rozvědka

- Náhlé posílení /zvětšení/ dislokovaných jednotek v prostoru. Nutná informace: zjistit druh vojska, název, číslo a číslo poštovní nebo jinou adresu; jedná-li se o novou jednotku - místo, kde byla předtím; o kolik se zvětšil počet mužstva a výzbroje; u leteckých jednotek uvést počet, typy a rozpoznávací znaky nových strojů.
- Zrušení dovolených a povolání všech, kteří jsou na dovolené zpět k jednotce.
- Maskování vojenských zařízení před pozorováním ze vzduchu a zvýšení zabezpečovacích opatření.
- Omezení možnosti cestovat pro civilní osoby.
- Konfiskace civilních aut vojenskými správami.

- Zvýšení přípravy civilních osob v CO, cvičné letecké poplachy, zavádění zatemnění, výstavba nebo přestavba leteckých krytů.
- Zrušení starých a výdej nových osobních průkazů civilním občanům.
- Výstavba klamných letišť, klamných postavení protiletadlových zbraní a jiných klamných objektů.
- Zvýšení počtu zatýkání antikomunisticky a protisovětsky naladěných elementů.
- Zesílení propagandy proti Západu ve veřejných orgánech strany a vlády.
- Zvýšený počet prohlášení stranických a vládních představitelů o solidaritě se Sovětským svazem.
- Zintenzivnění přípravy civilního obyvatelstva v první pomoci, ochranných opatření^{ch} proti nukleárním, bakteriologickým a chemickým zbraním; příprava občanů k partyzánskému boji.
- Prudké zvýšení počtu vyšších důstojníků v místě.
- Návštěva vyšších důstojníků na vyšších vojenských konferencích různých částí obvodu.
- Přemístění radiolokátorů, protiletadlových prostředků a řízených střel na nová místa.
- Zvýšení počtu radiolokátorů, protiletadlových zbraní a řízených střel.
- Podzemní vedení nebo maskování elektrického vedení ke stanovišti radiolokátorů, protiletadlových zbraní a řízených střel.
- Prodloužení doby činnosti systémů zjišťování letadel pomocí radiolokátorů od krátkých časových úseků až do celodenní /24 hod./ pohotovosti /činnost radiolokátorů poznáme podle otáčení anténních reflektorů/.

K O N T R A R O Z V Ě D N Á P R Á C E

- Využívání a znovuvybudování starých letišť.
- Příprava dálnic a jiných cest k použití pro přistávání letadel.
- Přílet a rozmístění vojenských letadel na civilním letišti.
- Tvoření zásob pohonných hmot a střeliva ve skladech poblíž letiště.
- Zaujetí palebného postavení protiletadlových zbraní a řízených střel od krátkodobé po celodenní službu.
- Přeprava velkých dřevěných beden na letišti a základny pro řízené střely.
- Dovezení většího množství pohonných hmot, mazadel a munice na železniční stanice.
- Mobilizace železničních vagonů pro přepravu vojenského personálu a týlového nákladu.
- Výdej neobvykle velkého množství ostrých nábojů příslušníkům dislokovaným v místě.
- Povolání záložníků všech druhů vojsk.
- Zvýšení počtu letů v noci a za špatného počasí.
- Zvýšený počet opravárenských prací na letišti.
- Úplný nebo částečný zákaz letů vojenských letadel.

II. Západoněmecká rozvědka

- Omezení turistiky a poštovního spojení, zhoršení zásobování, konfiskace velkého množství potravin, zhoršení situace v zásobování uhlím, elektřinou, potíže se zabezpečením pohonných hmot a mazadel, konfiskace soukromých vozidel, náhradních dílů k vozidlům a benzinových stanic vojenskými orgány.
- Všeobecné snížení nebo zvýšení platů, obecné zvýšení norem, propouštění dělníků ve větším rozsahu, zvýšení nezaměstnanosti, uzavření podniků.
- Změny cen, zvláště zvýšení státních cen, příznaky nákupní horečky, růst černého obchodu.
- Státní demonstrace za účasti Milice nebo jiných vojensky organizovaných organizací, strany atd. Kdo je organizátorem - strana nebo stát.
- Zvětšuje se počet srážek mezi vojskem a obyvatelstvem? Dochází k zákazu styku mezi civ. obyvatelstvem a vojskem? Objevují se výtržnosti namířené proti státním a stranickým představitelům a sekretariátům strany?
- Předběžné zatýkání, soustřeďování operačních vojsk /zřejmě se jedná o vojska s pořádkovými úkoly/, uzavírání cest a prostorů, které až dosud byly pro civ. dopravu otevřené, ochrana stanovišť policií nebo vojskem, organizování "zelených ulic" zřizováním hlídek, doprav.značek, vyzbrojování Milice na závodech.
- Opatření k zatemňování, zřizování civilních nemocnic. Organizování pomoci protivzdušné obraně, cvičné poplachy, cvičení, výstavba objektů protivzdušné obrany.

K O N T R A R O Z V Ě D N Á P R Á C E

- Zesílení hlídek ve vojenských objektech, vyčleňování dalších stálých hlídek a hlídkové služby, posílení hlídek ve městě, zvláště hlídek u navigačních zařízení a radarových stanic, mimo letiště, uzavření letišť pro civilní zaměstnance.
- Omezení vycházek a dovolenek pro vojáky a důstojníky.
- Zesílení automobilové přepravy k důležitým vojenským objektům /doprava mužstva, zbraní, přístrojů a zabezpečovacích prostředků/. Přeprava munice na pojíždějící plochy letiště, zintenzivnění činnosti zásob. benzinových cisteren.
- Příprava na umístění prostředků protivzdušné obrany poblíž vojenských objektů, důležitých mostů, nádraží a průmyslových podniků, jejich obsazení a také obsazení obvykle pustých míst prostředky protivzdušné obrany na letištích.
- Maskování letištních objektů.
- Rozptýlení prostředků zabezpečujících letecký provoz v prostoru startovací dráhy.
- Rozmístění letadel do protistřepinových boxů /úkrytů/.
- Zvýšení počtu poplachů a výstavba pomocných úkrytů pro službu konající piloty na startovací ploše.
- Značné zvýšení počtu školních střelb stíhacích leteckých svazků a výcviku stíhačů a bombardérů v bombardování.
- Technické opravy letadel, proto je méně letů.
- Na letišti se objevila dopravní letadla, zvýšení počtu letu kurýrních letadel.

Varovné příznaky na letištích

- Žádná zvláštní opatření nehledě na politicky napjatou situaci.
- Soustředění jednotek a letecké techniky.
- Soustředění vrtulníků.
- Soustředění letadel typů MIG, JAK a IL sovětského vojenského letectva.
- Soustředění dopravních letadel vojenského letectva.
- Výstavba radarových zařízení.
- Rozmístění speciálních dopravních prostředků a automobilových radiových stanic /pojízdné dílny, zásobovací vozy/.
- Naplnění nádrží na letištích pohonnými hmotami.
- Zřízení dočasných tankovacích táborů /soustředění kyslíkových balonů nebo kanistrů na letišti nebo blízko letiště/.
- Stavba protistřepinových boxů.
- Rozšíření vzletového a přistávacího pásma.
- Výstavba pomocných obytných budov nebo stanů pro příslušníky.
- Opatření na zesílení ochrany /zdvojnásobení stráží, zavádění pohyblivých stráží a polního zajištění/.
- Rozmístění protiletadlových zařízení kolem letiště.
- Změna dislokace letadel z letiště.
- Změna dislokace vojenských jednotek z letiště.

Varovné příznaky obecného charakteru

- Vyhlášení poplachu bojovým skupinám.
- Výdej zbraní a střeliva bojovým skupinám.
- Ochrana mostů a tras pro přemístování.
- Mobilizace civilních prostředků přepravy.
- Předání automobilů podniky armádě.
- Stávky v jednotlivých podnicích.
- Stávky v mnohých podnicích.
- Demonstrace a protestní pochody.
- Povstání.
- Hlídkování na ulicích a zesílená kontrola.
- Vystoupení ozbrojených oddílů policie.
- Využití policie.
- Využití armády proti demonstrantům nebo stávkujícím.
- Všude je zase klid.
- Všechno je normální.

Varovné příznaky v armádě

- Kasárna jsou zcela zaplněna.
- Jednotka opustila objekt.
- Jednotka je vypravována k transportu na nádraží.
- Jednotka se stahuje k hranici.
- Jednotka se vrací zpět do objektu.
- Do objektu přijela nová jednotka /posila/.
- Soustřeďování jednotek v blízkém okolí.
- Masová mobilizace záložníků /22-37 let/.
- Masová mobilizace záložníků všech věkových skupin.
- Všude je klid, nic zvláštního není vidět.

Všechny získané údaje o varovných příznacích je třeba okamžitě předávat.

Některé poznatky k činnosti západoněmecké rozvědky

Získávání nové agentury a její příprava

Zkušenosti z výjezdů čs. občanů do NSR ukazují, že západoněmecká rozvědka pokračuje v navazování styků s našimi občany s cílem vytypovat mezi nimi vhodné kandidáty na verbovku. Jenom v průběhu roku 1966 bylo zaznamenáno několik případů pokusů o verbovku čs. občanů při jejich výjezdu do NSR. Kontakty jsou uskutečňovány poměrně stereotypně. Rozvědčící navštěvují tyto osoby, představují se jako úředníci různých institucí a vytěžují je k situaci v ČSSR. Vytypované osoby k verbovce jsou za pobytu v NSR sledovány, provádějí se jim výjmy a jsou prověřovány pomocí agentury i v ČSSR. Po získání dostává nový agent pouze prověřovací úkoly, nedostává žádné spojovací prostředky a při dalším výjezdu do NSR agenta vyhledává sám rozvědčík. Teprve při druhém nebo třetím kontaktu je agent školen.

Podle poznatků přátel je v současné době školení agentury prováděno velmi pečlivě na základě zpracovaných směrnic a pokynů. Takovéto směrnice jsou také v některých případech zasílány agentuře přes mrtvé schránky /není prověřeno, jakého druhu agentury se tento způsob školení týká/.

Některé v poslední době získané poznatky naznačují, že se BND zaměřuje na čs. občany, kteří mají dobré zpravodajské možnosti, i když nemají příležitost výjezdu do kapitalistického zahraničí a příbuzenecké vztahy do NSR. Podle názoru BND takovéto osoby nejsou objektem našich zájmů. Tyto osoby jsou

typovány agenturou BND, která přijíždí do ČSSR v řadách vízových cizinců.

V přípravě na verbovku vytypovaných osob vyjíždějících do NSR ke krátkodobému pobytu klade západoněmecká rozvědka velký důraz na získání kompromitujících materiálů.

Rozvědčíci BND a jejich agentura neustále hledají možnosti k navazování styků s občany třetích států, jimž je povolen pobyt v NDR a kteří mají současně možnosti legálně navštěvovat západní Berlín nebo cestovat do NSR.

Některé nově získané poznatky od přátel svědčí o tom, že BND provádí opatření k obnovení styku s agenturou, která dosud byla v klidu, i s agenturou, která si odpykala trest za špionáž.

Zkušenosti přátel z NDR ukazují, že BND v letech 1964 - 1965 provedla řadu opatření ke zvýšení kvality získávaných agenturních poznatků. Proto téměř veškerá agentura byla vybavena novými instrukcemi k provádění špionážní činnosti. V těchto instrukcích je naléhavě zdůrazňována nutnost neustálého sledování vojenských objektů a systematického podávání podrobných údajů o nich. BND dává v poslední době své agentuře stále podrobnější úkoly zejména k raketovým vojskům. Charakteristická je především ta skutečnost, že některé ze zadaných úkolů nelze splnit vizuálním pozorováním, ale agent je nucen pronikat do objektů nebo získávat tyto informace od příslušníků, kteří mají vztah k raketovým vojskům, aniž by si tito uvědomili, že jsou vytěžováni.

Řada agentů je vybavena malými fotoaparáty zn. "MINOX", které jsou často maskovány jako předměty běžné potřeby /cigaretová pouzdra, pouzdra na brýle

apod./, což umožňuje provádět skryté fotografování objektů. U jednoho z agentů BND byl zabaven fotoaparát "MINOX" s teleobjektivem, s jehož pomocí bylo možno pořizovat kvalitní snímky na vzdálenost do 5 km. Byly rovněž zjištěny případy, kdy agentura byla vybavena speciálním přístrojem k zachycování vyzeřovaných vln radiolokačních stanic, dokonce i přístroji k odposlouchávání telefonních hovorů.

Spojení s agenturou

Podle poznatků přátel začala BND v široké míře používat jednorázových mrtvých schránek. BND hodnotí toto spojení jako spolehlivější a bezpečné. Zejména v NDR jsou mrtvé schránky používány téměř na celém území. Přes mrtvé schránky jsou agentuře předávány miniaturní radiostanice, prostředky tajného písma, písemné instrukce apod.

Hlavním způsobem neosobního spojení centrály BND s agenturou zůstává však stále jednostranné radiové spojení. Jestliže v minulosti agentura pro příjem vysílání radiocentra používala speciální přídatné zařízení /konvertor/, pak v současné době BND agentuře doporučuje používat kvalitnější radiopřijímače s možností příjmu krátkovlnného vysílání, které jsou běžně v prodeji.

Téměř úplně upustila BND od dvoustranného radiového spojení. Tento způsob spojení pravděpodobně lze očekávat jen za mimořádných událostí. V roce 1964 agenti, vybaveni vysílačkami starého typu, dostali za úkol je zničit. V současné době BND vybavuje agenty - radiisty novými miniaturními vysílacími přístroji s rychlodavači. Tyto vysílačky mohou však

agenti používat jen k předání pilných informací (případy jsou centrem charakterizovány) nebo k prověření akceschopnosti aparatury. Dokladem toho je případ odhaleného agenta BND Pankráce v NDR v roce 1966, který byl vybaven kompletní radiostanicí s úkolem nevysílat, dokud k tomu nedostane pokyn od západoněmecké rozvědky, nebo až v době ozbrojeného konfliktu mezi NSR a NDR.

Byly zjištěny i případy, kdy agenti byli vybaveni pouze šifrovacími pomůckami s tím, že vysílací aparaturu obdrží včas v případě potřeby.

Aktivně využívá západoněmecká rozvědka poštovního styku, zejména ve směru od agenta k rozvědce.

Podle některých poznatků přešla BND v poslední době výlučně na kódové spojení různých typů /písmenkový typ, slovní typ, využívání pohlednic s kódovou zprávou v datumu, oslovení, adrese apod./.

Stále častěji používá BND smluvených výrazů v normálních textech dopisů. K tomu účelu vybavuje agenty speciálními tabulkami smluvených výrazů, pomocí kterých agenti sdělují centrále získané informace. Smluvené výrazy mají málokdy stejný význam u několika agentů. Přitom však nepřestává BND pracovat na zlepšení prostředků tajného písma a nepřechází ani využití mikrofotografie. Kupř. u již zmíněného agenta PANKRÁCE plánovala BND zasílání balíčků s potravinami na jeho adresu, ve kterých by uschovávala mikrofotografie se špionážními pokyny. O zásilkách měl být PANKRÁČ informován jednostranným vysíláním. Pokyny, kde měl hledat mikrofotografii, by obdržel prostřednictvím mrtvé schránky. Značné

množství balíčkových zásilek mezi NSR a NDR je k zasílání špionážních pokynů západoněmecké rozvědky aktivně využíváno. V posledních letech BND upouští od šablony při používání tohoto druhu spojení. Jestliže v minulosti téměř všichni agenti dostávali balíčky pravidelně za určité období, pak nyní se dbá na nepravidelnost. Ukazuje se však, že téměř každý agent BND v NDR dostával balíčky s potravinami.

Podle poznatků přátel zkoumá BND možnost využít k neosobnímu spojení s agenturou i úschoven na nádražích a letištích.

Využívání turistického ruchu západoněmeckou rozvědkou

Zvýšené počty západoněmeckých turistů vyjíždějících do Maďarska, ČSSR, Bulharska a Jugoslávie vytváří pro BND reálné předpoklady k aktivnějšímu využití možností k organizování a provádění schůzek na území těchto států. Bližší poznatky zatím k dispozici nejsou.

Ze zkušeností přátel jsou známy případy verbovek příbuzných, kteří vyjíždějí z NSR jako turisté do socialistických zemí. /Kupř. v září 1965 při krátkodobé cestě do SSSR verboval vízový cizinec z NSR svého bratra - občana SSSR ke spolupráci s BND/.

Mezi občany NSR, vyjíždějícími na kratší dobu do socialistických zemí, byly zjištěny osoby zabývající se získáváním poznatků z těchto zemí. Pomocí operativních opatření bylo zjištěno více turistů z NSR zabývajících se vizuální rozvědkou. Touto činností se zabývají VC všech kategorií, především však VC přijíždějící do ČSSR na soukromou krátkodobou turistiku a návštěvu svých příbuzných.

V posledním období byly získány poznatky, že BND začíná aktivněji využívat k rozvědné a jiné činnosti neutrální země jako Rakousko, Švýcarsko i Finsko. Rozvědka vychází z toho, že v těchto zemích se vytváří vhodné podmínky pro rozpracovávání a verbovku turistů, přijíždějících do těchto zemí ve velkém počtu.

Bylo zaznamenáno i několik případů, kdy rozvědka NSR se pokoušela zaverbovat nebo získat k emigraci sovětské občany, kteří se nacházejí v rozvojových zemích Afriky. Zejména byly zaznamenány tyto pokusy u sovětských specialistů pracujících v SAR.

BND využívá vědecko-výzkumné ústavy k rozvědným účelům

Článek obsahuje plné znění informace předané nám přáteli. Přestože je to pouze dílčí zpráva, velmi názorně ukazuje zájmy BND v ekonomické oblasti:

NSR rozvědka aktivně využívá k rozvědným cílům vědecké výzkumné ústavy, zejména Konjunkturně výzkumný ústav a jeho východní odbor v západním Berlíně.

Tento ústav zabezpečuje informovanost vlády a vedoucích ministerstev (obran, zahraničních věcí), zkoumá hospodářskou situaci všech zemí světa a jeho východní odbor zkoumá ekonomické problémy Sovětského svazu a jiných socialistických zemí. Odbor dostal úkol z ministerstva obrany NSR vypracovat zprávu o umístění průmyslových objektů na severním Uralu, o rozvoji chemického průmyslu v SSSR, o hospodářských a politických vztazích mezi zeměmi RVHP. Koncem roku 1967 dostal odbor za úkol prostudovat hospodářskou situaci ČSSR.

V současné době je prováděna aktivní činnost k vytvoření východního odboru při Rakouském ústavu ekonomického výzkumu ve Vídni. Tento odbor v blízké budoucnosti má být přeorganizován na samostatný Výzkumný ústav pro Východ.

Východní odbor ve Vídni bude doplněn západoněmeckými odborníky pro východoevropské země a také emigranty ze socialistických zemí.

Podle získaných zpráv bude na tomto odboru zaměstnán pracovník rakouského ústavu ekonomického výzkumu Jan STANKOVSKÝ, české národnosti.

Vedoucím odboru byl jmenován Němec Petr KNIRŠ, NSR státní příslušník, předtím zaměstnán jako vědecký

pracovník katedry ekonomiky Východoevropského ústavu při Svobodné universitě v západním Berlíně, specializuje se na Sovětský svaz. Uvedenou katedru ekonomiky ve věde bývalý agent Gestapa profesor Karl TALHEIM, který do roku 1947 se nacházel v Lipsku, odkud uprchl do západního Berlína, byl oficiálním pracovníkem americké rozvědky.

archiv
bezpečnostní
složek

II. METODY NEPŘÍTELE

Ukončení případu "TRAMVAJ" - vyzrazení služebního tajemství

Případ, který byl rozpracováván pod heslem TRAMVAJ není typickým případem vyzrazení služebního tajemství. Ukazuje však správný postup operativních pracovníků a proto to zveřejňujeme.

Dne 1.5.1967 dal telefonistce na AVV neznámý muž písemné materiály s tím, aby je předala pracovníkovi z hosp. odboru. Šlo o materiály k americké licenci tramvají, vyráběných v ČSSR. Písemnosti obsahovaly vlastnoruční poznámky se sdělením, že hlavní a nejdůležitější část materiálů dodá osobně přímo amer. pracovníkům AVV. Uvedené materiály se nám podařilo získat.

Neznámý muž volal opět dne 2.5.1967 a byl spojen s jedním zaměstnancem AVV. V rozhovoru byl již otevřenější a prohlásil se jako HOF... Jméno nedokončil a opravil se jako HOLMAN. HOFMAN (Holman) opět volal 10.5.1967, kde se smluvili, že přinese zbytek materiálů na AVV dne 12.5.1967 osobně, což se také stalo.

Ve spolupráci s příslušným oddělením S-StB Praha, jehož příslušníci pracovali s mimořádnou pílí a aktivitou, bylo prozkoumáním získaných materiálů zjištěno, že pocházejí z podniku ČKD Praha. Zde jsou vyráběny tramvaje v částečné licenci americké firmy Transport Research Corporation. Kdyby se písemné materiály dostaly do amerických rukou, měl by majitel firmy Američan DAVIS dokument o tom, že se ČKD dopustilo porušení licenční smlouvy, kterou s námi

uzavřel v roce 1948. To by velmi vážně poškodilo hospodářské, politické a obchodní zájmy ČSSR.

Dalším provedeným šetřením bylo zjištěno, že jde o dokumenty vyrobené na rozmnožovacím papíře, které byly zhotoveny v podniku ČKD Praha a zde v rozmnožovně že pracuje HOFMANOVÁ Marie, rozená Čadová, nar. 3.8. 1919, bytem Praha 2, Na Slupi 14. Přitom byly mimo jiné, v souvislosti s akcí, zjištěny hrubé závady v tomto podniku při manipulaci a uchovávání utajovaných materiálů a poznatků.

Expertizou písma poznámek na dokumentech bylo zjištěno, že je psal manžel jmenované, HOFMAN Jan, nar. 18.6.1906, Čech, čs. státní příslušník, ženatý, mechanik, důchodce, bytem dtto.

Jmenovaný byl po několikerém sledování zadržen dne 12.5.1967 v blízkosti AVV a byl u něho nalezen zbytek materiálů. Téhož dne byla zadržena i jeho manželka. Doznala, že materiály odcizila ve svém zaměstnání a oba pak že je chtěli prodat AVV a později měli v úmyslu dodávat i další materiály nebo zpravodajské informace za úplatu. Za získané peníze si chtěli koupit nový vůz.

HOFMAN byl dne 12.8.1967 Obv. soudem pro Prahu 2 odsouzen podle § 173 odst. 3 ke 2 letům odnětí svobody nepodmíněně a jeho manželka k 8 měsícům nepodmíněně.

Tento případ ukazuje význam kontroly návštěv AVV čs. občany. K realizaci bylo voleno takové řešení, aby byl získán dokument o činnosti HOFMANA aniž by bylo ohroženo utajení opatření prováděných ke kontrole návštěvníků AVV.

Co o tom víte? - sdělení čs. občana po návratu z NSR

Zajímavé je sdělení čs. občana, který při návštěvě u příbuzných požádal o vystavení západoněmeckého osobního průkazu (Personalausweis) na přechodnou dobu. Analytický odbor nemá informace, které by tento způsob potvrzovaly. Nelze proto vyvodit, do jaké míry jsou poznatky pravdivé a zda jde pouze o případ ojedinělý. V případě, že máte podobné poznatky sdělte nám je.

Sdělení čs. občana - obsahový výpis:

Postup při získávání přechodného osobního průkazu NSR.

Chtěli jsme jezdit na výlet mimo území NSR. Nechtěli jsme riskovat při kontrole na hranicích a proto jsme se informovali, jak lze získat potřebné doklady. Na Obecním úřadě v Oberhaustadtu nám neporadili. Od známého jsme pak získali informace, že okresní úřad je oprávněný takové věci řešit. Telefonickým dotazem na okr. úřad jsme si ověřili, že je třeba přinést sebou dvě fotografie a pak se vše vyřídí na počkání.

Podstata řízení: Okresní úřad odebere čs. cestovní pas a vystaví za to osobní průkaz NSR /tento průkaz nahradí cestovní pas téměř ve všech státech západní Evropy/. Po absolvování cesty se průkaz vrátí a obdrží se zpět čs. cestovní pas.

Naše přání vyřídilo oddělení pro registraci obyvatel - udílení osobních průkazů. Vyplnil jsem žádost o udělení osobního průkazu /formulář A-4 oboustranně potištěný s obvyklými rubrikami pro národné, povolání, bydliště atd./. Odevzdal jsem dvě fotografie a během cca 10 minut /v této době jsem si byl pro "Besucherbeihilfe" - 50 DM/ jsem obdržel proti odevzdání čs. cestovního pasu osobní průkaz NSR.

Po návratu z naší cesty jsem osobní průkaz na stejném úřadě odevzdal a byl mi vrácen čs. pas. Srdečně jsme si přitom s vedoucím oddělení pohovořili, jak se mně cesta líbila a v tomto rozhovoru také řekl vedoucí: "Vidíte, tak lehce dostanete u nás občanství a když chcete, tak si můžete průkaz již ponechat a zůstat u nás natrvalo".

V rozhovoru s bratrem a později též s dalšími známými jsem si zjistil, že prý proti předložení osobního průkazu každý okresní úřad /tzn. ne pouze podle bydliště/ vystavuje cestovní pas NSR. Z těchto rozhovorů plyne, že na tomto podkladě by bylo možno získat i cestovní pas NSR. Do jaké míry jsou tato sdělení pravdivá, by bylo třeba vyzkoušet. Toto vyzkoušení jsem z vlastní iniciativy nechtěl riskovat.

V žádosti, kterou jsem vyplnil jsem uvedl bydliště bratra. Jinak jsem uvedl věci, které skutečně odpovídají pravdě - moje povolání, rodinný stav, rodiště apod.

Osobní průkaz NSR je menší než formát A/6, hnědé barvy, z impregnovaného plátna, dvoulistý. Na první straně je ofic. název Bundes Republik Deutschland Personalausweis Nr.... Na druhé straně bylo místo na fotografii, místo pro vepsání jména a dole pak místo k podpisu majitele. Na 3.straně byl předtisk na místo bydliště. Dále pak bylo nějaké povídání, co to si nepamatuji, 4.strana byla prázdná. Vzpomínám si ještě, že na 2.straně bylo místo, kde bylo uvedeno místo narození a data. Tento průkaz jsem porovnával s průkazem sestřenice a byl úplně stejný. Žádný poplatek za vystavení jsem neplatil. Pamatuji se, že úřednice, která mi ho vystavila, současně si vyplnila nějakou kartu. Po návratu, kdy

jsem průkaz odevzdával vím, že vedoucí tuto kartu vyjmul a společně s tímto průkazem znějícím na mé jméno přede mnou roztrhal. Na moji připomínku, že je to škoda trhat, že bych ho mohl opět příště využít, poznamenal, že to nejde, neb by z toho mohl mít nějaký malér.

Žádost, kterou jsem vyplňoval pro vystavení průkazu měl v době, kdy jsem ho vracel na stole, tuto však netrhal, a co s ní udělal mi není známo.

Vliv záření na papilární linie

Papilární linie jsou po celý život člověka relativně neměnné a téměř neodstranitelné, pokud není porušena zárodečná vrstva kůže. Vedle individuálnosti papilárních linií tvoří tyto zásady podstatu daktyloskopické identifikace osob, které byly koncem minulého století poprvé formulovány anglickým přírodovědeckým pracovníkem Franciscem Galtonem. Od této doby ověřovala zásady daktyloskopie řada vědců a významných praktiků, ale vždy došli k týmž závěrům, jako Galton. Ani jednomu z nich se nepodařilo teoreticky či prakticky vyvrátit podstatu daktyloskopické identifikace.

S rozvojem atomové energie se dostala do popředí otázka, zda v důsledku radioaktivního záření v případě výbuchu atomové bomby může dojít ke změně nebo nějakému narušení obrazců papilárních linií, a zda tedy i v podmínkách atomového záření mají uvedené zásady svoji platnost.

V souvislosti s tímto problémem provedli japonští kriminalisté obsáhlá zkoumání papilárních linií osob, které byly v blízkosti výbuchu atomové bomby. Důvodem k tak rozsáhlému zkoumání byl všeobecně známý poznatek, že působí-li určité záření delší dobu na papilární linie, například dlouhodobé rentgenové záření u rentgenologů, dochází k částečnému oslabení síly a zřetelnosti jednotlivých papilárních linií, aniž by však došlo k změně obrazce nebo jinému narušení. Jakmile je kůže dostatečně regenerovaná, objeví se linie ve své původní síle a tvaru.

Jak je známo, explodovala dne 6. června 1945 atomová bomba ve výši asi 500 m nad Hirošimou v

Japonsku a zničila všechny domy v okrahu 4000 m. Při výbuchu se vznaly hořlaviny na zemi, lidé utrpěli těžké popáleniny a jiná zranění, bylo nalezeno velké množství zuhelnatělých mrtvol, a to vše jako následek prudkého oteplení vyvolaného explozí bomby.

Ke zkoumání papilárních linií použili japonští kriminalisté otisků prstů daktyloskopovaných provinilců před hirošimskou katastrofou a po ní, pokud ji přežili. Tak například jeden z nich byl daktyloskopován sedm měsíců před atomovou explozí a podruhé za čtyři roky po explozi. V době výbuchu bomby byl vzdálen od epicentra asi 2000 m. Jiný zločinec, daktyloskopovaný již v roce 1938, byl asi 300 m vzdálen od epicentra, katastrofu přežil a byl daktyloskopován po šesti letech od výbuchu atomové bomby.

Podobně byly získány otisky prstů mnoha osob, které atomovou explozí přechýly. Bedlivým zkoumáním papilárních linií na otiscích prstů pořizovaných před explozí a po ní, byla zjištěna naprostá vzájemná shodnost všech detailů, linie nebyly nikterak zeslabeny ani pozměněny i když většina osob, jejichž otisky byly zkoumány, utrpěla popáleniny a jiné zranění, nedoznaly papilární linie žádných změn, které by ohrozily daktyloskopickou identifikaci osob, pokud popálením nebyla zároveň poškozena zárodečná vrstva kůže.

Na základě tohoto zkoumání dospěli japonští kriminalisté k závěru, že radioaktivním zářením vyvolaným výbuchem atomové bomby nemohou být papilární linie nikterak změněny. Pokud jsou prsty zraněny popálením, může dojít k běžným jizvám, které známe z denní praxe.

K I N F O R M A C I

Závěrem je možno říci, že ani v podmínkách atomového záření vyvolaném výbuchem atomové bomby nejsou dotčeny zásady, o něž se opírá daktyloskopická identifikace osob.

(Kriminalistický sborník - ročník 1968 č. 4)

archiv
bezpečnostních
složek

Prohlášení příslušníka vojenské kontrarozvědné služby
Bundeswehru Waltra GANTA

Němečtí přátelé nám předali text prohlášení, které přednesl na tiskové konferenci dne 2. dubna 1968 příslušník západoněmecké vojenské kontrarozvědné služby Bundeswehru Walter GANT. S jejich souhlasem toto prohlášení uveřejňujeme.

Od 1. dubna 1964 jsem příslušníkem Bundeswehru a od 5. ledna 1966 jsem byl pracovníkem vojenské kontrarozvědné služby Bundeswehru ve skupině IV.MAD, se sídlem v bývalých kasárnách leteckého zpravodajství Hechtsheim u Mainzu.

Tato skupina MADu je podřízena přímo centrále MADu, úřadu pro bezpečnost Bundeswehru v Kölnu, Brühlers-
trasse 300. Jako podřízené služebny je celkově 6 skupin MADu pro jednotlivé teritoriální branné oblasti, jakož i skupina MADu "S" se sídlem v Bonnu, která je výhradně příslušná pro zahraniční práci MADu.

Funkční rozsah skupiny IV.MADu, do které jsem příslušel, zahrnuje 3 spolkové země: Hesensko, Porýní, Falcko a Sársko. Skupina MAD má pobočky v Koblenci, Kaselu a od ledna 1968 také v Saarbrückenu.

Za dobu své činnosti u MADu jsem byl zasvěcen do úzké spolupráce úřadu na ochranu ústavy, vojenské kontrarozvědné služby (MAD) Bundeswehru a služeb západních vojsk, které jsou usídleny ve Spolkové republice. MAD má vesměs větší plné moci, nežli je všeobecně známo. Tato služba byla v posledních letech podstatně rozšířena. Ve vedoucích kruzích MADu se otevřeně hovoří o tom, že nouzové úpravy pro nynější činnost, o níž se nyní diskutuje, mají pouze pečeť formálnosti.

Při posledním zasedání velitelů u úřadu pro bezpečnost Bundeswehru v Kölnu bylo zdůrazněno šéfem úřadu, brigádním generálem Arminem ECKEM, že MAD musí již nyní pracovat tak jako při vnitřních krizích, nebo v dobách války.

Činnost MADu se děje na základě pracovních pokynů a směrnic úřadu pro bezpečnost Bundeswehru.

O nějaké právní základně pro práci MADu jsem se během své služební doby nic nedozvěděl. Ve služebních instrukcích bylo pouze řečeno, že celá práce se rozvíjí na bázích základního zákona. Po tomto značně slabém vysvětlení se přešlo zpravidla k dennímu pořádku.

Pro vojenskou tajnou službu platí interně centrální služební předpisy 2/11 a 2/33 spolkového ministerstva obrany jako závazné. Na tom spočívají pravidelné poučky a instrukce. K charakterizaci tajné služby Bundeswehru chtěl bych uvést "směrnice pro spolupráci" v "obraně situaci západ" a "teritoriální situaci G-2". Tyto zmocňují Bundeswehr, aby se pod záminkou "zjišťování poměrů obyvatelstva k obraně všeobecně a k německým branným silám a silám NATO obzvláště", vměšoval do všech oblastí politického a osobního života ve Spolkové republice.

Jako služebny platící za donašeče vojenských tajných služeb pro tajné informace jsou uváděny ve směrnicích výslovně: zemské úřady pro ochranu ústavy, politické komisariáty policie, společnost pro ochranu německého hospodářství, jakož i zemské vlády, vládní presidenti a krajské správy, spolková dráha a spolková poštovní ředitelství, nebo zemské a komunální úřady, jakož i lesní správy, pracovní, dopravní a hospodářské úřady.

Síť informátorů MADu se rozšiřuje podle tohoto předpisu i na průmyslové a obchodní komory, řemeslnické komory a na strany a spolky. Tento dokument předpisuje dále závazně: jako prameny informací přicházejí v úvahu: Vlastní pohled (stávky, nepokoje, atd.), místní tisk, jiné tiskoviny, zprávy třetích, příslušníci obranných sil NATO, občané garnison, cizí dělníci, návštěvníci, řečníci na shromážděních, a jiní.

V rámci těchto směrnic jsou detailně uvedeny úkoly v "jednotlivých pokynech k teritoriální situaci G-2". Pod dozor tajné služby jsou podle toho postaveny:

- "chování, výroky, neparlamentárních organizací a jejich publikace;
- chování cizích dělníků a studentů k ústavnímu pořádku v Německé spolkové republice;
- názory, způsob jednání a reakce obyvatelstva, včetně příslušníků rodin spojeneckých obranných sil a cizích dělníků a jejich možnost ovlivnění od mimoparlamentárních skupin;
- stávky, protestní shromáždění a protestní pochody na celém území Spolkové republiky".

Takovéto informace probíhají běžně u úřadu pro bezpečnost Bundeswehru pod označením INTREP (hlášení o nepřátelské situaci) a vytvářejí základnu pro - jak zní doslovně - "protiopatření pomocí spolkové vlády a Bundeswehru".

V uvedeném dokumentu jsou jmenovány mimo jiné jako "organizace a síly, které prostřednictvím své

činnosti mohou ovlivňovat psychologickou situaci":

- Internacionála odpůrců válečné služby (IdK)
- Akční společenství proti atomovému vyzbrojování
- Odpůrci atomových zbraní, účastníci velikonočního pochodu,
- Kampaň za demokracii a odzbrojení.

Při sledování těchto mimoparlamentárních skupin používají příslušníci MADu v nejvzácnějších případech své skutečné identity. Jsou jim poskytovány zvláštní zaměstnanecké průkazy, které se opatřují prostřednictvím politické policie, tak například: služební průkazy úřadů, například sociálních úřadů, úřadů mládeže, blahobytu, atd. volné, nebo zaměstnanecké průkazy, jako průkazy nakladatelství Bertelsmann, nebo společnosti Dobré knihy, firemní a pojišťovací průkazy.

Pod tímto předstíráním je prováděno také získávání informátorů. Je mi například známo, že příslušníci Bundeswehru, kteří se zúčastní manifestací "Nouzového kuratoria demokracie", jaké se konaly 30. října 1966 na Römerbergu ve Frankfurtu nad Mohanem, nebo se zúčastnili hnutí Velikonočního pochodu v roce 1967, byli zaregistrováni a od té doby jsou pod kontrolou. Je mi také známo, že vysokoškolští učitelé, intelektuálové, umělci a jiné osobnosti, jsou bráni pod kontrolu, tak například profesor MEISSNER, který je činný v oblasti jaderného výzkumu, pro nákupní úřad Bundeswehru v Koblenzi.

Takováto pozorování provádí MAD spolu s Ochranou ústavy. Tímto má být dále vylepšován systém úzké spolupráce, aby bylo možno při vnitřním stavu nouze zaručit schopnost nasazení a údernou sílu.

K I N F O R M A C I

Ve všech případech je úzká spolupráce mezi služebnami MADu a Ochranu ústavy, která je udržována pomocí spojovacích důstojníků. Takovým je například spojovací důstojník MADu v Porýní - Falcku, podplukovník STÖETZER.

Zvláštní postavení zaujímá západoberlínský zemský úřad na Ochranu ústavy. Jelikož MAD nemůže v západním Berlíně vystupovat tak otevřeně, obhazuje jeho úkoly západoberlínský zemský úřad na Ochranu ústavy. Prostřednictvím zvláštního fondu u skupiny MAD "S" při úřadě pro bezpečnost Bundeswehru je běžně finančně podporován západoberlínský úřad na Ochranu ústavy. Příkazy k pozorování mohou být dávány všemi 7 skupinami MADu do západního Berlína. K instruktáži západoberlínských spojovacích lidí odlétají pracovníci MADu pravidelně americkými letadly do západního Berlína.

Náklady za cesty pracovníků MADu do západního Berlína jsou hrazeny z otevřeného rozpočtu Bundeswehru a jdou na vrub plateb při odvelení a přeložení. Západoberlínský zemský úřad na Ochranu ústavy provádí tyto příkazy MADu přednostně.

Ve všech případech patří telefonní a poštovní dohled k rutinovaným pracovním metodám MADu. Přitom využívá MAD - jak se v naší odborné řeči říká, "dobrých služeb" spolkové pošty. Zpravidla se tím obchází normální služební cesta, aby se tato záležitost udržela v konspiraci. Mezi veliteli skupin MADu jednotlivých obranných oblastí, jimi pověřenými důstojníky a vedoucími poštovního dohledu jsou, v rámci úřední pomoci a jako výsledek dobrých osobních kontaktů, pravidelně a podle potřeby sjednávány takovéto příkazy. Zprávy poštovního dohledu chodí do MADu

běžně. Průkazné dokumenty jsou předávány osobně od jednoho vedoucího k druhému. Za účelem maskovaného telefonního dohledu obdrží pracovníci MADu poštovní oblečení a speciální technické instrukce. Technický přístroj k tomu je uskladněn po léta v oddělení zvláštních přístrojů jednotlivých skupin MADu. Pro spolupráci s poštovním dohledem je u IV. skupiny MADu zodpovědný major STRUNK, který udržuje pravidelně úzké styky s vedoucím poštovního dohledu ve Frankfurtu nad Mohanem, vrchním inspektorem pošt SCHANZEM.

Ve všech těchto otázkách MAD rovněž úzce spolupracuje se služebnami spojeneckých vojsk. Partnerem MADu jsou například služebny americké "Military Intelligence Group", hlavním sídlem v Oberurselu. IV. skupina MADu spolupracuje se služebnou tajné služby USA v Mainzu, Mommbacherstrasse. Americkými spojovacími důstojníky jsou pan LANDERS a HOODEN. Jejich prostřednictvím jsou prováděny dohody o vzájemné podpoře při sledování, výměně informací, atd.

Ke sledování kruhů mimoparlamentární opozice, o níž se MAD zajímá, se pojí ochrana pravicově radikálních organizací a skupin. Odjakživa MAD blahovolně přehlížela restaurační tendence v Bundeswehru. Vznik strany NPD a vzrůstající veřejné vystupování jejich přívrženců též v Bundeswehru, nevzbudilo, jak je mi známo z podkladů, žádné obavy.

Naopak! V našich kruzích se hovořilo o tom, že strana NPD bude v kasárnách působit na to, aby celé stanovisko jednotky bylo tvrdší, obzvláště jestli konečně bude bráno vážně. Během mé příslušnosti k MADu jsem neslyšel ani slovo kritiky, nebo dokonce

odsuzování NPD. Dovolte mi, abych řekl ještě něco o školení příslušníků MADu.

Příslušníci MADu Bundeswehru jsou školeni ve vlastních školách Bundeswehru. Centrálním střediskem pro školení je Škola pro zpravodajské záležitosti Bundeswehru v Bad Ems, Kemmenauer Weg 13.

Od dubna 1967 je velitelem této školy důstojník leteckých zbraní Wehrmachtu a brigádní generál Heinz SCHUMACHER. Tato škola slouží

- vyškolení a pokračujícímu školení pracovníků pro výzvědné orgány a bezpečnostní službu nižších, středních a vyšších štábů všech druhů zbraní a teritoriálních jednotek Bundeswehru, MADu a služby v úřadě atašé;
- školení důstojníků a poddůstojníků zálohy pro použití ve výzvědných orgánech a v bezpečnostní službě.

Kromě aktivních vojáků, kteří tvořili většinu, podíleli se na učebních bězích této školy asi z 20% záložníci a asi z 12% civilisté. V roce 1967 se konalo asi 50 různých učebních běhů v trvání od 4 do 50 dnů.

Podle příkazu se na této škole vyučuje v těchto studijních skupinách

"Vojenská výzvědná služba" plukovník svobodný pán von REIBNITZ;

"Nepřátelská zpravodajská služba" (FND) podplukovník GUERCKE;

"Vojenská obranná služba" (MAD) plukovník LEUKEFELD a

"Všeobecná praxe vojsk" plukovník RATZA (mimo jiné školení v oborech branná geografie, obranná výzbroj - východ a skrytý boj).

Na tuto školu přicházejí samozřejmě pouze vyvození vojáci a civilisté, jelikož zde existují mimořádně přísná ustanovení, aby nebyl do učebního běhu nominován někdo, kdo by byl nějakým způsobem ve vztahu k pokrokovým skupinám a kruhům. Víím, že například kandidáti, kteří mají kontakt k sociálním demokratům, nemají žádné šance, že by mohli někdy absolvovat tuto školu. Naproti tomu je doporučením členství v NPD, nebo ve vojenských tradičních svazcích, nebo v jiných pravicových skupinách. Tak například je pečováno při výběru, aby z opravdové vedoucí pozice Bundeswehru zůstala uzavřena pro demokratické síly, aby však pravicové kruhy našly kdykoliv dveře otevřené.